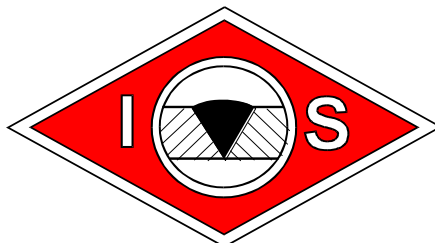

Instytut Spawalnictwa Ośrodek Certyfikacji

Adres:
ul. Bł. Czesława 16/18
44 - 100 GLIWICE

tel. ++(48-32) 3358212
fax ++(48-32) 3358298
e-mail: is@is.gliwice.pl

Opis procesu kwalifikacji i certyfikacji personelu badań nieniszczących

Wydanie 11

Maj 2011

Instytut Spawalnictwa w Gliwicach Ośrodek Certyfikacji	Opis procesu kwalifikacji i certyfikacji personelu badań nieniszczących Wydanie 11
---	---

SPIS TREŚCI	STR
1. WSTĘP	4
2. PODSTAWY PRAWNE I DOKUMENTY ZWIĄZANE	4
3. WARUNKI DO UBIEGANIA SIĘ O CERTYFIKACJĘ	5
4. SZKOLENIA	5
5. OPIS POSTĘPOWANIA PRZY EGZAMINOWANIU	7
6. TRYB UZYSKANIA CERTYFIKATÓW KOMPETENCJI PERSONELU BADAŃ	11
NIENISZCZĄCYCH	
7. OCENA KANDYDATA	16
8. CERTYFIKAT KOMPETENCJI I LEGITYMACJA PERSONELU BADAŃ NIENISZCZĄCYCH	16
9. KODEKS ETYCZNY WYKORZYSTANIA CERTYFIKATÓW KOMPETENCJI	17
10. OKRES WAŻNOŚCI CERTYFIKATU	18
11. NADZÓR NAD WYDANYMI CERTYFIKATAMI KOMPETENCJI	19
12. PONOWNE WYDANIE CERTYFIKATU KOMPETENCJI	20
13. ROZSZERZENIE ZAKRESU CERTYFIKATU KOMPETENCJI	22
14. OGRANICZENIE ZAKRESU CERTYFIKACJI	22
15. POUFNOŚĆ I OCHRONA	22
16. PROCEDURA ODWOŁAWCZA I REKLAMACYJNA	23
17. DOKUMENTOWANIE	23
18. WYDAWANIE DUPLIKATU CERTYFIKATU	23
ZAŁĄCZNIK 1	24

Opracował: Michał Kubica	Wersja strony: a	Strona/Stron
Zatwierdził: Eugeniusz Szczok		

1. WSTĘP

Ośrodek Certyfikacji Instytutu Spawalnictwa jest akredytowaną wg normy PN-EN ISO/IEC 17024 niezależną jednostką certyfikującą, która uznaje i nadzoruje ośrodki szkoleniowe i egzaminacyjne oraz zarządza procedurą egzaminowania i certyfikacji personelu badań nieniszczących zgodnie z wymaganiami normy PN-EN 473.

Ośrodek Certyfikacji egzaminuje, kwalifikuje i certyfikuje personel badań nieniszczących wg normy PN-EN 473 w:

a) w zakresie:

- badań penetracyjnych PT,
- badań magnetyczno-proszkowych MT,
- badań ultradźwiękowych UT,
- badań radiograficznych RT

dla stopni kwalifikacji personelu badań nieniszczących 1, 2 i 3., w sektorach przemysłowych „Wytwarzanie i przetwórstwo metali” oraz „Badania przed i eksploatacyjne urządzeń, obiektów i konstrukcji”, w sektorze wyrobów: wyroby spawane, wyroby przerabiane plastycznie, odlewy, odkuwki oraz rury różnych średnic, łącznie z wyrobami płaskimi do wytwarzania rur spawanych.

b) w zakresie:

- badań radiograficznych RT2 (ORS) – ocena radiogramów

dla stopnia kwalifikacji personelu badań nieniszczących 2. w sektorze przemysłowym „Wytwarzanie i przetwórstwo metali” oraz w sektorze wyrobów: wyroby spawane i wyroby przerabiane plastycznie,

c) w zakresie:

- badań wizualnych VT,

dla stopni kwalifikacji personelu badań nieniszczących 1, 2 i 3. w sektorze przemysłowym „Wytwarzanie i przetwórstwo metali” oraz w sektorze wyrobów: wyroby spawane i wyroby przerabiane plastycznie oraz rury różnych średnic, łącznie z wyrobami płaskimi do wytwarzania rur spawanych..

2. PODSTAWY PRAWNE I DOKUMENTY ZWIĄZANE

Od 02.01.1995r. istnieje przy Instytucie Spawalnictwa utworzony zarządzeniem Dyrektora Instytutu nr 6 z dnia 01.09.1994 r. Ośrodek, którego organizacja i system jakości w zakresie kwalifikacji i certyfikacji personelu badań nieniszczących podporządkowane są następującym przepisom i dokumentom:

- PN-EN ISO/IEC 17024 „Ocena zgodności. Ogólne wymagania dotyczące jednostek certyfikujących osoby”,
- PN-EN 473 „Badania nieniszczące. Kwalifikacja i certyfikacja personelu badań nieniszczących. Zasady ogólne”.

3. WARUNKI DO UBIEGANIA SIĘ O CERTYFIKACJĘ

W celu ubiegania się o certyfikat kandydat powinien złożyć z pozytywnym wynikiem odpowiednie egzaminy kwalifikacyjne oraz spełniać minimalne wymagania w zakresie

Opracował: Michał Kubica	Wersja strony: a <i>Maj 2011</i>	Strona/Stron 4125
Zatwierdził: Eugeniusz Szczok		

wyszkolenia, praktyki przemysłowej i zadawalającej zdolności widzenia w badaniach nieniszczących zgodnie z wymaganiami aktualnego wydania normy PN-EN 473.

4. SZKOLENIA

4.1 Warunki wstępne

Kandydat ubiegający się o uczestnictwo w szkoleniu do uzyskanie certyfikatu kompetencji personelu badań nieniszczących (NDT) wg normy PN-EN 473 powinien spełniać następujące warunki wstępne:

do szkolenia stopnia 1. kwalifikacji, alternatywnie:

- kandydat posiada wykształcenie zawodowe techniczne z zakresu obróbki metali,
lub
kandydat może posiadać wykształcenie zawodowe innej specjalności, lecz musi uczestniczyć w rozmowie kwalifikacyjnej przed komisją ośrodka szkoleniowego, sprawdzającej jego podstawową znajomość zagadnień związanych z obróbką metali (wynik rozmowy musi być udokumentowany)
- lub**
- kandydat może posiadać wykształcenie podstawowe i 3 lata praktyki w metodzie badań nieniszczących, w której stara się o przyjęcie na kurs pod nadzorem kwalifikowanych osób. Kandydat jednak musi uczestniczyć w rozmowie kwalifikacyjnej przed komisją ośrodka szkoleniowego, sprawdzającej jego podstawową znajomość zagadnień związanych z obróbką metali i zagadnień z zakresu badań nieniszczących (wynik rozmowy musi być udokumentowany),

do szkolenia stopnia 1 i 2. kwalifikacji, alternatywnie:

- kandydat posiada wykształcenie zawodowe techniczne z zakresu obróbki metali i minimum 1,5 roku praktyki w prowadzeniu badań nieniszczących w metodzie, w której stara się o przyjęcie na kurs pod nadzorem kwalifikowanych osób. Kandydat może posiadać wykształcenie zawodowe innej specjalności, lecz musi wtedy dodatkowo uczestniczyć w rozmowie kwalifikacyjnej przed komisją ośrodka szkoleniowego, sprawdzającej jego podstawową znajomość zagadnień związanych z obróbką metali (wynik rozmowy musi być udokumentowany),
- **lub**
- kandydat posiada średnie wykształcenie techniczne z zakresu obróbki metali
lub
kandydat może posiadać średnie wykształcenie ogólne lub innej specjalności, lecz musi uczestniczyć w rozmowie kwalifikacyjnej przed komisją ośrodka szkoleniowego, sprawdzającej jego znajomość zagadnień związanych z obróbką metali (wynik rozmowy musi być udokumentowany).

do szkolenia stopnia 2. kwalifikacji, alternatywnie:

- kandydat spełnia kryteria wykształcenia jak do szkolenia stopnia 1 i 2 łącznie
i
- kandydat posiada kwalifikacje stopnia 1., potwierdzone certyfikatem, w metodzie badań, która jest tematem kursu – uzyskane po kursie krajowym lub zagranicznym

Opracował: Michał Kubica	Wersja strony: a	Strona/Stron
Zatwierdził: Eugeniusz Szczok	<i>Maj 2011</i>	<i>5125</i>

według normy EN 473 w ośrodku szkoleniowym nadzorowanym przez akredytowaną jednostkę certyfikującą

lub

- kandydat posiada dyplom Międzynarodowego/Europejskiego Inspektora Spawalnictwa I/EWIP – dla metod badań VT, PT, MT

lub

- posiada uprawnienia licencjonowanego egzaminatora spawaczy nadane przez Instytut Spawalnictwa – dla metody VT

lub

- kandydat ma ukończone studia wyższe lub studia podyplomowe z zakresu badań

do szkolenia RT2 (ORS) mogą być przyjęci kandydaci, z co najmniej średnim wykształceniem technicznym, którzy:

- ukończyli z wynikiem pozytywnym szkolenie na poziomie RT1, **lub**
- ukończyli z wynikiem pozytywnym krajowy kurs badań radiograficznych (technika przeprowadzania badań radiograficznych lub ocena jakości spoin na podstawie radiogramów), **lub**
- ukończyli z wynikiem pozytywnym szkolenie na kursach Międzynarodowego Inspektora Spawalnictwa IWI-C oraz Europejskiego Inspektora Spawalnictwa EWI-E i EWI-T, **lub**
- ukończyli z wynikiem pozytywnym szkolenie na kursach Europejskiego/Międzynarodowego Inżyniera Spawalnika (EWE/IWE) i zdali egzamin kwalifikacyjny przed komisją kwalifikacyjną Ośrodka Kształcenia i Nadzoru Spawalnictwa, **lub**
- inżynierowie, którzy ukończyli krajowe uczelnie techniczne i zdali egzamin kwalifikacyjny przed komisją kwalifikacyjną Ośrodka Kształcenia i Nadzoru Spawalnictwa.

do szkolenia 3. stopnia podstawowego BASIC - mogą być zakwalifikowane osoby, które posiadają co najmniej:

- wykształcenie średnie techniczne z zakresu obróbki metali,
- wykształcenie średnie ogólne lub innej specjalności, ale muszą uczestniczyć w rozmowie kwalifikacyjnej przed komisją ośrodka szkoleniowego, sprawdzającej ich znajomość zagadnień związanych z obróbką metali. Wynik rozmowy musi być udokumentowany.,

do szkolenia stopnia 3. w metodzie głównej mogą być zakwalifikowane osoby, które posiadają:

- ważny certyfikat 2. stopnia kwalifikacji z zakresu właściwej metody badań, spełniający wymagania normy PN – EN 473;
- ukończony kurs podstawowy BASIC – 3. stopnia, udokumentowany odpowiednim zaświadczeniem.

Opracował: Michał Kubica	Wersja strony: a	Strona/Stron
Zatwierdził: Eugeniusz Szczok	<i>Maj 2011</i>	6125

Kandydaci do szkolenia zobowiązani są przedstawić ważny dowód zadowolającej ostrości widzenia i rozróżnialności kolorów, zgodnie z punktem 6.3 normy PN-EN 473, wystawiony przez lekarza.

Kandydaci do szkolenia na kursach badań nieniszczących zobowiązani są posiadać odpowiednią wiedzę z zakresu matematyki oraz podstawową wiedzę o materiałach i procesach ich przetwarzania.

Kandydaci do szkolenia w zmniejszonym zakresie programowym muszą spełniać wymagania normy PN-EN 473 - pkt. 6.2.

Zgodnie z wymaganiami normy PN-EN 473, wszyscy kandydaci muszą posiadać wystawione przez lekarza pozytywne wyniki badań ostrości widzenia i rozróżnialności kolorów.

Kandydaci niespełniający warunków wstępnych, pomimo ewentualnego przyjęcia na kurs, nie będą dopuszczeni do egzaminu i nie uzyskają certyfikatów kompetencji personelu badań nieniszczących.

4.2 Ukończenie szkolenia

W celu dopuszczenia do egzaminów dla uzyskania certyfikatu kompetencji kandydat jest zobowiązany przedstawić zaświadczenie o ukończeniu szkolenia z wynikiem pozytywnym z zaznaczonym udziałem procentowym obecności na zajęciach prowadzonych w Zatwierdzonym Ośrodku Szkoleniowym i według zatwierdzonych programów szkoleniowych przez Ośrodek.

Zaświadczenie wydawane jest kandydatowi na podstawie przeprowadzonego przez ośrodek szkoleniowy egzaminu wewnętrznego. Kandydat zobowiązany jest uczestniczyć, w co najmniej 90% zajęć na odpowiednim szkoleniu.

Po ukończeniu szkolenia podstawowego BASIC i w terminie do 4 tygodni po zdaniu egzaminu końcowego Ośrodek Certyfikacji wystawia Świadectwo Egzaminu Kwalifikacyjnego (FP-90).

5. OPIS POSTĘPOWANIA PRZY EGZAMINOWANIU

5.1. Dopuszczenie do egzaminu

Do egzaminu dopuszczeni są kandydaci spełniający minimalne wymagania w zakresie wyszkolenia teoretycznego i praktycznego oraz zadawalającej zdolności widzenia w badaniach nieniszczących zgodnie z wymaganiami normy PN-EN 473.

Udokumentowane badanie ostrości widzenia kandydata powinno być przeprowadzane nie wcześniej niż 12-cy przed przystąpieniem do egzaminu.

Egzaminy kwalifikacyjne składają się z części pisemnej ogólnej i części praktycznej. Egzaminy obejmują określoną metodę badań nieniszczących, wyroby i sektory przemysłowe.

5.2 Ogólne zasady przeprowadzenia egzaminu teoretycznego i praktycznego

Egzaminy na 1, 2 i 3. stopnia przeprowadzane są przez Komisję Egzaminacyjną powołaną przez Ośrodek Certyfikacji. Wszystkie egzaminy powinny być przeprowadzone w Ośrodkach

Opracował: Michał Kubica	Wersja strony: b	Strona/Stron
Zatwierdził: Eugeniusz Szczok	<i>Październik 2011</i>	<i>7125</i>

**Instytut Spawalnictwa
w Gliwicach
Ośrodek Certyfikacji**

**Opis procesu kwalifikacji i certyfikacji
personelu badań nieniszczących**

Wydanie 11

Egzaminacyjnych, zatwierdzonych i nadzorowanych bezpośrednio przez Ośrodek Certyfikacji. Egzaminy mogą być przeprowadzane również w jednostce zainteresowanej przeprowadzeniem egzaminu – pracodawcy kandydata(ów), w tym również na aparaturze pracodawcy pod warunkiem jej właściwego działania. Egzaminy przeprowadzane i oceniane są zgodnie z wymaganiami normy PN-EN 473.

Liczba wymaganych pytań do egzaminu jest zgodna z wymaganiami normy PN-EN 473.

Czas trwania egzaminu teoretycznego i praktycznego jest określany przez Przewodniczącego Komisji Egzaminacyjnej przed rozpoczęciem egzaminu i jest zgodny z wymaganiami normy PN-EN 473.

Na każde pytanie istnieją cztery możliwe odpowiedzi. Wśród tych odpowiedzi jedna jest prawdziwa. Każdy kandydat otrzymuje arkusz egzaminacyjny w postaci testu i arkusz oceny, w którym wpisuje ostateczną wersję odpowiedzi uznanej za prawidłową.

Kandydat nanosi na arkusz egzaminacyjny i arkusz oceny swoje dane personalne. W arkuszu oceny zaznacza wybrane przez siebie prawidłowe odpowiedzi wstawiając w miejsce oznaczone jako „a, b, c, d” przy każdym kolejnym pytaniu znak „x”.

W trakcie egzaminu niedozwolone jest przez kandydatów korzystanie z pomocy naukowych oraz kontakt z innymi kandydatami. W czasie trwania egzaminu kandydat nie powinien opuszczać sali.

Przewodniczący na wniosek członka Komisji ma prawo wykluczyć z egzaminu osoby, które korzystają z pomocy innych kandydatów, posługują się materiałami pomocniczymi, pomagają innym kandydatom lub w inny sposób zakłócają przebieg egzaminu.

Po zakończeniu testu kandydat zobowiązany jest do podpisania się na końcu arkusza egzaminacyjnego i arkusza oceny i oddania tych dokumentów członkowi Komisji Egzaminacyjnej. Wypełnione arkusze egzaminacyjne i arkusze oceny zabezpiecza przewodniczący Komisji Egzaminacyjnej do czasu ich oceny.

Arkusze egzaminacyjne oceniane są przez Komisje Egzaminacyjne za pomocą szablonów.

Każde pytanie testu egzaminacyjnego oceniane jest według skali:

1. odpowiedź prawidłowa : (+1) punkt,
2. odpowiedź nieprawidłowa : (0) punktów,
3. brak odpowiedzi : (0) punktów.

Po przeprowadzeniu oceny egzaminu przez Komisję Egzaminacyjną i ogłoszeniu wyników, kandydatowi przysługuje prawo wglądu do arkusza oceny. Komisja Egzaminacyjna Ośrodka wydaje zaświadczenia o zdanym egzaminie, które są ważne przez dwa lata.

Opracował: Michał Kubica	Wersja strony: a <i>Maj 2011</i>	Strona/Stron 8125
Zatwierdził: Eugeniusz Szczok		

Instytut Spawalnictwa w Gliwicach Ośrodek Certyfikacji	Opis procesu kwalifikacji i certyfikacji personelu badań nieniszczących Wydanie 11
---	---

5.3 Egzamin 1. i 2. stopnia

Egzamin teoretyczny

Egzaminy składa się z części ogólnej i specjalistycznej, które są egzaminami pisemnymi testowymi. Zestawy pytań przygotowane są w oparciu o losowy dobór pytań spośród zbioru pytań zatwierdzonego i znajdującego się w Ośrodku Certyfikacji. Pytania te są pytaniami wielokrotnego wyboru.

Egzamin ogólny zawiera tylko pytania z wiedzy ogólnej, natomiast egzamin specjalistyczny składa się tylko z pytań uznanych za ważne dla danego sektora przemysłowego.

Dopuszczalny czas na jedno pytanie przy egzaminie ogólnym wynosi 1,5 minuty, natomiast przy egzaminie specjalistycznym czas ten wynosi 2 minuty.

Egzamin praktyczny

Egzamin praktyczny weryfikuje umiejętności kandydata do:

- a) prawidłowej obsługi aparatury stosowanej do badań,
- b) przeprowadzania badania próbek, przypisanych do sektorów przemysłowych i wyrobów objętych akredytacją PCA,
- c) rejestrowania i analizowania informacji w stopniu wymaganym w pisemnych instrukcjach dla stopnia 1., lub w specyfikacjach dla stopnia 2.

Próbki stosowane do badań przy egzaminach praktycznych dobiera się ze zbioru próbek dopuszczonych przez Ośrodek Certyfikacji.

W przypadku, gdy egzamin praktyczny uwzględnia dwa lub więcej sektorów przemysłowych, to liczba próbek powinna być tak dobrana, aby sprawdzić kompetencje kandydata dotyczące każdego sektora przemysłowego.

Próbki egzaminacyjne muszą zawierać jedną lub więcej niezgodności spełniających wymagania dokumentu CEN/TS 15053.

Próbki egzaminacyjne powinny zawierać niezgodności charakterystyczne dla wyrobów, które mogą występować podczas ich wytwarzania lub eksploatacji. Niezgodności w próbkach mogą być rzeczywiste, sztuczne lub wprowadzane celowo.

Egzamin praktyczny przeprowadzany jest przy wykorzystaniu próbek przygotowanych przez ośrodek egzaminacyjny. Próbki te powinny być jednoznacznie zidentyfikowane, posiadać wzorcową kartę oceny, opracowaną na podstawie dwóch niezależnych badań oraz powinny być walidowane i podpisane przez egzaminatora posiadającego uprawnienia 3. stopnia w danej metodzie badań.

W przypadku egzaminu dla metody badań RT nie jest wymagane, aby próbka zawierała wyróżnione na radiogramach, w celu ich interpretacji, niezgodności

W trakcie egzaminu praktycznego na 2. stopień kwalifikacji kandydat opracowuje instrukcję przeprowadzenia badań NDT dla personelu 1. stopnia, Instrukcja dotyczy próbki wybranej przez egzaminatora spośród próbek egzaminacyjnych.

Opracował: Michał Kubica	Wersja strony: a <i>Maj 2011</i>	Strona/Stron 9125
Zatwierdził: Eugeniusz Szczok		

Instytut Spawalnictwa w Gliwicach Ośrodek Certyfikacji	Opis procesu kwalifikacji i certyfikacji personelu badań nieniszczących Wydanie 11
---	---

Liczba badanych obszarów lub objętości powinna być odpowiednia do stopnia i metody badań nieniszczących oraz rozpatrywanego sektora.

Wymagania dotyczące liczby próbek egzaminacyjnych do egzaminu praktycznego dla 1. i 2. stopnia kwalifikacji zostały podane w załączniku B do normy PN-EN 473.

Szczegółowe wymagania dotyczące egzaminu praktycznego są zawarte w normie PN-EN 473.

Kandydaci podczas egzaminu praktycznego mogą korzystać z norm, tablic i wykresów.

Oceny próbek egzaminacyjnych, dla których nie są opracowywane instrukcje badań wynoszą 85%, a końcowy wynik tej oceny oblicza się według następującego wzoru – uzyskana ocena próbki $\times 100/85$.

Szczegółowe informacje dotyczące oceny egzaminów są zawarte w aktualnym wydaniu normy PN-EN 473.

Egzaminy pozostają ważne dwa lata od momentu ich złożenia do chwili uzyskania certyfikatu jeśli część praktyki w badaniach będzie uzyskiwana przez kandydata po egzaminie.

5.4 Egzamin kwalifikacyjny na 2. stopień w metodzie RT w zakresie oceny radiograficznej spoin – RT2 (ORS)

Egzamin na 2. stopień - ORS składa się z części teoretycznej ogólnej i specjalistycznej oraz części praktycznej.

Egzaminy, ogólny i specjalistyczny są egzaminami pisemnymi testowymi. Zakresy egzaminów obejmują tematykę pełnego kursu RT2.

Egzamin praktyczny weryfikuje umiejętności kandydata do:

- a) przeprowadzania oceny radiogramów, przypisanych dla sektorów przemysłowych i wyrobów objętych akredytacją (pkt. 2 niniejszej procedury),
- b) rejestrowania i analizowania wyników oceny w stopniu określonym przez normy i specyfikacje dla stopnia 2.,
- c) oceny pisemnych instrukcji w oparciu, o które wykonuje się radiogramy.

Radiogramy stosowane przy egzaminach praktycznych dobiera się ze zbioru radiogramów dopuszczonych przez Ośrodek Certyfikacji.

W przypadku, gdy egzamin praktyczny uwzględnia dwa lub więcej sektorów przemysłowych, to liczba radiogramów jest tak dobrana, aby można było sprawdzić kompetencje kandydata dotyczące każdego sektora przemysłowego.

Szczegółowe wymagania dotyczące egzaminu praktycznego, w zakresie oceny radiogramów zawarte są w normie PN-EN 473.

Opracował: Michał Kubica	Wersja strony: a <i>Maj 2011</i>	Strona/Stron 10/25
Zatwierdził: Eugeniusz Szczok		

5.5 Ocena końcowa egzaminu 1. i 2. stopnia

W celu zdania egzaminu kandydat powinien uzyskać z każdej jego części, ogólnej, specjalistycznej i praktycznej po minimum 70% punktów z możliwych do zdobycia.

W przypadku egzaminu praktycznego, minimalna ocena 70% powinna być uzyskana przez kandydata dla każdej badanej próbki i dla instrukcji prowadzenia badań NDT.

Końcowa ocena badanej próbki, która była również przedmiotem opracowania instrukcji wynosi 100%.

5.6 Egzamin 3. stopnia

Egzamin dla uzyskania 3. stopnia kwalifikacji składa się z egzaminu podstawowego BASIC oraz egzaminu w głównej metodzie badania.

Egzamin podstawowy powinien być zdany jako pierwszy i pozostaje ważny 5 lat pod warunkiem, że w tym terminie będzie zdany egzamin w metodzie głównej. Kandydat posiadający ważny certyfikat 3. stopnia w innej metodzie jest zwolniony ponownego zdawania egzaminu podstawowego.

Egzamin podstawowy

Egzamin podstawowy jest pisemnym egzaminem testowym, stanowiącym ocenę ogólnej wiedzy kandydata i składa się z części **A, B i C**.

Egzamin **A** dotyczy wiadomości technicznych z zakresu wiedzy o materiałach i technologiach związanych z działalnością kandydata.

Egzamin **B** dotyczy wiadomości o programie i systemie certyfikacji wg normy PN-EN 473 i systemie certyfikacji Instytutu Spawalnictwa opracowanym w oparciu o wymagania ww. normy.

Egzamin **C** dotyczy wiadomości ogólnych wymaganych na poziomie 2. stopnia w minimum czterech metodach badań wybranych przez kandydata, w tym z jednej metody objętościowej (RT lub UT),

Liczba pytań do egzaminu podstawowego jest zgodna z wymaganiami normy PN-EN 473.

Czas odpowiedzi na jedno pytanie przy egzaminie podstawowym „BASIC” wynosi 2 minuty.

Egzamin z głównej metody badania

Egzamin z metody głównej jest egzaminem pisemnym składającym się z części: **D, E i F**.

Egzamin ogólny **D** jest egzaminem testowym związanym z zakresem wiadomości dotyczących 3. stopnia dla danej metody badań.

Egzamin specjalistyczny **E** jest egzaminem testowym związanym z zastosowaniem metody badań w danym sektorze przemysłowym, łącznie ze stosowanymi wytycznymi, normami i specyfikacjami.

Opracował: Michał Kubica	Wersja strony: a	Strona/Stron
Zatwierdził: Eugeniusz Szczok	<i>Maj 2011</i>	11/25

**Instytut Spawalnictwa
w Gliwicach
Ośrodek Certyfikacji**

**Opis procesu kwalifikacji i certyfikacji
personelu badań nieniszczących**

Wydanie 11

Egzamin praktyczny **F** polega na opracowaniu procedury badań nieniszczących istotnej w sektorze (sektorach) dla wnioskowanego zakresu certyfikacji.

Liczba pytań do egzaminu podstawowego jest zgodna z wymaganiami normy PN-EN 473.

Czas odpowiedzi na jedno pytanie przy egzaminie wynosi 2 minuty.

Czas na opracowanie procedury badań nieniszczących wynosi 90 minut.

5.7 Ocena egzaminu kwalifikacyjnego 3. stopnia

Ocena egzaminu podstawowego i w metodzie głównej przeprowadzana jest oddzielnie. Kandydat musi zdać obydwie egzaminy - podstawowy oraz z metody głównej. Za każdą poprawną odpowiedź dla egzaminu testowego kandydat otrzymuje 1 punkt.

Ocena egzaminu podstawowego

Kandydat, aby zdać egzamin podstawowy musi uzyskać z części **A, B i C** minimum 70 % punktów.

Ocena egzaminu z głównej metody badania

Kandydat, aby zdać egzamin, musi uzyskać z każdej części egzaminu **D, E i F** minimum 70 %.

5.8 Powtarzanie egzaminu

Kandydat, który nie zdał egzaminu z części ogólnej, specjalistycznej lub praktycznej może przystąpić do egzaminu poprawkowego dwa razy. Egzamin poprawkowy dotyczy tylko niezdanej części, zgodnie z zasadami normy PN-EN 473. Do egzaminu tego kandydat zobowiązany jest przystąpić nie wcześniej niż po upływie 1 miesiąca od egzaminu poprzedniego chyba, że ukończy dodatkowe szkolenie, zaakceptowane przez Ośrodek. Każdy z dwóch egzaminów poprawkowych nie może odbyć później niż po 12 miesiącach od daty poprzedniego egzaminu.

W przypadku nie zdania egzaminu poprawkowego lub nie przystąpienia do egzaminu poprawkowego w terminie określonym normą PN-EN 473, kandydat zobowiązany jest do zdawania egzaminu w całości zgodnie z procedurą stosowaną dla osób starających się o certyfikat po raz pierwszy.

Termin egzaminu ustalany może być pisemnie, ustnie, telefonicznie lub za pomocą poczty elektronicznej.

Opracował: Michał Kubica	Wersja strony: a	Strona/Stron
Zatwierdził: Eugeniusz Szczok	<i>Maj 2011</i>	12/25

Instytut Spawalnictwa w Gliwicach Ośrodek Certyfikacji	Opis procesu kwalifikacji i certyfikacji personelu badań nieniszczących Wydanie 11
---	---

5.9 Zwolnienia egzaminacyjne

Zasady zwolnień egzaminacyjnych są zgodne z wymaganiami normy PN-EN 473.

6. TRYB UZYSKIWANIA CERTYFIKATÓW KOMPETENCJI PERSONELU BADAŃ NIENISZCZĄCYCH

Ośrodek Certyfikacji wystawia certyfikat kompetencji w terminie do 4 tygodni po dostarczeniu przez kandydata pełnej wymaganej dokumentacji i po pozytywnej ocenie dokonanej przez Zespół Oceniający. Ośrodek Certyfikacji zachowuje wyłączne prawo własności certyfikatu kompetencji.

Celem certyfikacji personelu badań nieniszczących jest potwierdzenie, że kandydat:

- posiada odpowiedni poziom wiedzy w zakresie badań nieniszczących w czasie gdy ubiega się o certyfikat kompetencji, co potwierdzone jest zdaniem egzaminem kwalifikacyjnym,
- posiada umiejętności i doświadczenie praktyczne w prowadzeniu badań metodą, w której ubiega się o certyfikat kompetencji,
- utrzymuje wiedzę z zakresu badań nieniszczących,
- posiada określony zakres odpowiedzialności do prowadzenia badań nieniszczących.

Osoba certyfikowana w zakresie uzyskanego stopnia kwalifikacji upoważniona jest do wykonywania czynności określonych normą PN-EN 473.

Wyjątek stanowi posiadacz certyfikatu 2. stopnia kwalifikacji w metodzie RT w zakresie ograniczonym tylko do „oceny radiograficznej spoin – ORS”.

Posiadacz takiego certyfikatu upoważniony jest do:

- a) doboru techniki badania dla stosowanej metody badania,
- b) określenia ograniczeń w stosowaniu metody badań,
- c) przenoszenia norm i specyfikacji z zakresu badań nieniszczących do instrukcji badań nieniszczących,
- d) interpretacji i oceny wyników zgodnie z obowiązującymi normami, przepisami lub specyfikacjami,
- e) przygotowania pisemnych instrukcji badań nieniszczących,
- f) zapewnienia wytycznych dla personelu o kwalifikacjach 2. stopnia lub niższego,
- g) zestawiania i opracowania protokołów z wynikami badań nieniszczących.

6.1 Warianty prowadzenia kwalifikacji i certyfikacji personelu badań nieniszczących

Kwalifikacja i certyfikacja przebiega według jednego z następujących wariantów:

Wariant „A”

- ukończenie zatwierdzonego przez Ośrodek kursu badań nieniszczących
- zdanie egzaminu kwalifikacyjnego
- uzyskanie wymaganej 100% minimalnej praktyki w badaniach, która musi być udokumentowana na wniosku przez pracodawcę,
- złożenie wniosku o certyfikację,
- wywiązanie się z należytych opłat,
- wydanie certyfikatu kompetencji,

Opracował: Michał Kubica	Wersja strony: a <i>Maj 2011</i>	Strona/Stron 13/25
Zatwierdził: Eugeniusz Szczok		

Instytut Spawalnictwa w Gliwicach Ośrodek Certyfikacji	Opis procesu kwalifikacji i certyfikacji personelu badań nieniszczących Wydanie 11
---	---

Wariant „B”:

- uzyskanie minimum 70% z wymaganej normą praktyki w badaniach, która musi być udokumentowana przez pracodawcę na wniosku,
- ukończenie zatwierdzonego przez Ośrodek Certyfikacji kursu badań nieniszczących
- zdanie egzaminu kwalifikacyjnego
- złożenie wniosku o certyfikację,
- wywiązanie się z należytych opłat,
- wydanie certyfikatu kompetencji po uzupełnieniu do 100% wymaganej minimalnej praktyki

Proces certyfikacji musi zakończyć w ciągu 2 lat od zdania egzaminu.

6.2. Praktyka przemysłowa w prowadzeniu badań nieniszczących

W przypadku, gdy praktyka przemysłowej nabywana będzie przez kandydata po pozytywnym zdaniu egzaminu, to jego wyniki pozostają ważne 2 lata od daty egzaminu.

Osoby starające się o uprawnienia 1. i 2. stopnia powinny wykazać się następującą całkowitą praktyką przemysłową, w zależności od metody badań:

- 1 do 3 miesięcy - dla 1. stopnia (VT, PT, MT),
- 3 do 9 miesięcy - dla 2. stopnia (UT, RT).

Jeżeli osoba przystępuje do kwalifikowania bezpośrednio na 2. stopień, to czas praktyki powinien składać się z sumy czasów praktyki wymaganej dla stopnia 1. i 2.

Wymagana praktyka przemysłowa dla uzyskania 3. stopnia w zależności od posiadanego wykształcenia wynosi od 12 do 18 miesięcy.

W przypadku certyfikacji na 3. stopień norma określa, aby czas praktyki obejmował czas praktyki przewidzianej dla 2. stopnia. Jeżeli osoba jest kwalifikowana bezpośrednio na 3. stopień, bez czasu praktyki przewidzianej dla 2. stopnia, praktyka powinna obejmować sumę czasów wymaganych dla 2. stopnia i 3. stopnia.

Nie dopuszczalne jest zmniejszenie okresu praktyki.

Podane wartości zakładają, że kandydaci pozytywnie ukończyli szkołę techniczną lub, co najmniej dwa lata studiów inżynierskich lub w zakresie nauk ścisłych w akredytowanym uniwersytecie lub wyższej uczelni. W innym przypadku czas praktyki jest mnożony razy 2.

W przypadku kandydatów ubiegających się o certyfikaty kompetencji uprawniające do badania urządzeń ciśnieniowych podlegających Dyrektywie Europejskiej 97/23WE mają zastosowanie wymagania dokumentu CEN/TR 15589:2006 „Badania nieniszczące – Zasady zatwierdzania personelu badań nieniszczących przez uznaną Trzecią Stronę na potrzeby wymagań Dyrektywy 97/23/WE”.

Opracował: Michał Kubica	Wersja strony: a <i>Maj 2011</i>	Strona/Stron 14/25
Zatwierdził: Eugeniusz Szczok		

6.3 Warunki stawiane kandydatom ubiegającym się o wydanie certyfikatu kompetencji

Podstawą ubiegania się i certyfikat kompetencji jest ukończenie przez kandydata kursu zorganizowanego w zatwierdzonych przez Ośrodek Certyfikacji ośrodkach szkoleniowych i według zatwierdzonych programów szkoleniowych.

Kandydat ubiegający się o wydanie certyfikatu kompetencji zobowiązany jest do:

- złożenia w Ośrodku Certyfikacji, potwierdzonego przez pracodawcę wniosku wraz z dokumentami uzupełniającymi,
- potwierdzenia ukończenia z wynikiem pozytywnym kursu (ów) szkoleniowego (wych) dotyczącego (cych) metody i stopnia, w której ubiega się o certyfikację (dokumenty ośrodka szkolenia),
- przedstawienia pozytywnego wyniku egzaminu kwalifikacyjnego przeprowadzonego przez Komisję Egzaminacyjną ,
- udokumentowania, potwierdzonej przez pracodawcę minimalnej praktyki przemysłowej w metodzie badań, stopniu kwalifikacji i w sektorze w którym ubiega się o certyfikat, uzyskanej pod nadzorem kwalifikowanych osób,
- udokumentowania, potwierdzonej przez pracodawcę praktyki w połączeniach nierozłącznych urządzeń ciśnieniowych podlegających Dyrektywie Europejskiej 97/23/WE
- przedstawienia pozytywnego wyniku badań wzroku, potwierdzonego przez lekarza okulistę lub optyka zgodnie z wymaganiami normy PN-EN 473,
- dokonania wpłaty na konto bankowe Instytutu Spawalnictwa za przeprowadzenie procesu certyfikacji.

W przypadku, gdy kandydat jest jednocześnie dla siebie pracodawcą, to zobowiązany jest do przejęcia pełnej odpowiedzialności przypisanej pracodawcy.

W przypadku, kiedy kandydat nie posiada aktualnego zatrudnienia to, aby uzyskać certyfikat kompetencji, powinien przedstawić potwierdzenie uzyskania wymaganej minimalnej praktyki przemysłowej pod nadzorem certyfikowanego personelu.

6.4 Etapy procesu certyfikacji

Proces certyfikacji personelu badań nieniszczących składa się z następujących etapów:

- rejestracji wniosku o certyfikację personelu badań nieniszczących ,
- formalnej oceny kompletności dokumentów przekazanych przez kandydata,
- przeprowadzenia przez Zespół Oceniający Ośrodka Certyfikacji oceny dokumentacji kandydata, potwierdzającej jego kompetencje i wydanie opinii odnośnie wydania lub odmowy wydania certyfikatu kompetencji. Zespół Oceniający może zalecić konieczności uzupełnienia przez kandydata dokumentacji po stwierdzeniu, że dane przedstawione we wniosku są niewystarczające do wydania certyfikatu kompetencji.
- podjęcia przez Kierownika Ośrodka Certyfikacji lub jego Zastępcę decyzji o wydaniu lub odmowie wydania certyfikatu kompetencji (jest to osoba, która nie była członkiem Zespołu Oceniającego i Komisji Egzaminacyjnej dla danego kandydata),
- wydania certyfikatu kompetencji i zawarcia umowy dotyczącej certyfikatu kompetencji

Opracował: Michał Kubica	Wersja strony: a	Strona/Stron
Zatwierdził: Eugeniusz Szczok	<i>Maj 2011</i>	15/25

Kandydaci dopuszczeni do egzaminu i certyfikowani są rejestrowani i podlegają weryfikacji zgodnie z procedurą Ośrodka Certyfikacji.

7. OCENA KANDYDATA

Kierownik Ośrodka Certyfikacji lub jego Zastępca po wpłynięciu wniosków o wydanie lub ponowne wydanie certyfikatów kompetencji zwołuje posiedzenie Zespołu Oceniającego.

Zespół Oceniający jest powoływany przez Kierownika Ośrodka Certyfikacji lub jego Zastępcę z zatwierdzonej przez Radę Zarządzającą listy egzaminatorów. W skład Zespołu Oceniającego wchodzi co najmniej 3 osoby.

Koniecznym jest, aby w Zespole Oceniającym oprócz przedstawiciela Ośrodka Certyfikacji pełniącym funkcję przewodniczącego znajdowali się specjaliści z zakresu szkolenia z przemysłu.

W skład Zespołu Oceniającego nie wchodzi osoba z kierownictwa Ośrodka Certyfikacji, która podejmuje ostateczną decyzję o przyznaniu lub odmowie przyznania certyfikatu oraz osoby, które uczestniczyły w szkoleniu i egzaminie danego (nych) kandydata (kandydatów).

Jeżeli dodatkowym warunkiem uzyskania certyfikatu, zaleconym przez Zespół Oceniający, jest uczestnictwo kandydata w szkoleniu aktualizującym jego wiedzę, Kierownik Ośrodka, aby uniknąć zagrożeń w aspekcie zapewnienia niezależności szkolenia od oceny i certyfikacji osób powołuje w skład Komisji Egzaminacyjnej i Zespołu Oceniającego, dla konkretnej grupy kandydatów, osoby, które nie uczestniczą w szkoleniu danej grupy kandydatów (danego kandydata).

Ocena prowadzona jest w oparciu o przedstawioną przez kandydata dokumentację (pkt. 7.3) oraz w przypadku ponownego wydania certyfikatu o analizę ewentualnych skarg, które wpłynęły na działalność kandydata objętą zakresem certyfikatu kompetencji.

Informacje o spełnieniu przez kandydata ww. wymagań są przedstawiane w formie zapisów na formularzu Ośrodka Certyfikacji, na którym wynik oceny potwierdzają podpisem członkowie Zespołu Oceniającego a decyzję o wydaniu lub o odmowie wydania certyfikatu potwierdza podpisem Kierownik Ośrodka Certyfikacji lub jego Zastępca.

8. CERTYFIKAT KOMPETENCJI I LEGITYMACJA PERSONELU BADAŃ NIENISZCZĄCYCH

Wydawane przez Ośrodek Certyfikacji certyfikaty i legitymacje zawierają następujące dane:

- a) imię i nazwisko certyfikowanej osoby,
- b) datę certyfikacji,
- c) datę ważności certyfikatu,
- d) stopień certyfikatu,
- e) nazwę jednostki certyfikującej,
- f) metodę (metody) badań nieniszczących,

Opracował: Michał Kubica	Wersja strony: a	Strona/Stron
Zatwierdził: Eugeniusz Szczok	<i>Maj 2011</i>	16/25

- g) odpowiedni sektor (sektory),
- h) numer identyfikacyjny certyfikowanej osoby,
- i) podpis osoby certyfikowanej,
- j) zdjęcie certyfikowanej osoby w przypadku legitymacji,
- k) pieczęć Instytutu Spawalnictwa, jako zabezpieczeniu utrudniające podrobienie dokumentu
- l) podpis Kierownika Ośrodka Certyfikacji lub jego Zastępcy

Ośrodek prowadzi rejestr posiadaczy certyfikatów kompetencji personelu badań nieniszczących, który może publikować w Biuletynie Instytutu Spawalnictwa i/lub na stronie internetowej Instytutu.

9. KODEKS ETYCZNY WYKORZYSTANIA CERTYFIKATÓW KOMPETENCJI

Osoby posiadające certyfikaty kompetencji są zobowiązane do:

- podejmowania racjonalnych kroków dla upewnienia się, że spełniają swoje zawodowe obowiązki obiektywnie, całkowicie, kompetentnie z zachowaniem bezpieczeństwa innych osób,
- aktualizowania swoich wiadomości w zakresie stosowanej technologii,
- podawania prawdziwych informacji wykorzystywanych w procesie certyfikacji,
- używania certyfikatu kompetencji jedynie w celu zgodnym z jego przeznaczeniem i tylko w zakresie w nim opisanym,
- nie używania i nie pozwalania swoim pracodawcom na używanie certyfikatu lub jego części (logo/znak) w sposób niezgodny z przeznaczeniem,
- nie powoływania się w niewłaściwy sposób na system certyfikacji oraz używania certyfikatu w reklamach, katalogach itp., w sposób mogący wprowadzić w błąd,
- prowadzenia rejestru reklamacji na działalność zawodową objętą zakresem certyfikatu,
- etycznego postępowania, nie przynoszącego złej reputacji PCA i Ośrodkowi Certyfikacji,
- działania zgodnego z zasadami procesu certyfikacji,
- w przypadku zawieszenia lub cofnięcia certyfikatu kompetencji do natychmiastowego zaniechania wszelkich roszczeń i praw wynikających z procesu certyfikacji, np. powoływania się na Ośrodek, a także do zwrotu wydanych przez Ośrodek certyfikatów.

Niestosowanie się do powyższych zasad może spowodować zawieszenie lub cofnięcie certyfikatu. Ośrodek może odmówić przywrócenia certyfikatu kompetencji.

Ośrodek podejmuje stosowne działania o charakterze prawnym lub wymagające skorygowania, względnie publikuje wyczerpujące informacje wyjaśniające w przypadku:

- niewłaściwego powoływania się przez certyfikowany personel na swoje certyfikaty kompetencji w katalogach, ogłoszeniach, reklamach, prospektach, ofertach współpracy, specyfikacjach technicznych, dokumentach normatywnych itp.,
- stwierdzenia, że posiadacz certyfikatu wykonując swoją pracę przekroczył kompetencje, wynikające z zakresu certyfikatu,
- zgłoszenia przez pracodawców lub klientów uzasadnionych i powtarzających się zastrzeżeń i reklamacji do kwalifikacji i kompetencji posiadacza certyfikatu.

Opracował: Michał Kubica	Wersja strony: a	Strona/Stron
Zatwierdził: Eugeniusz Szczok	<i>Maj 2011</i>	17/25

10. OKRES WAŻNOŚCI CERTYFIKATU

10.1 Zasady ogólne

Okres ważności certyfikatu kompetencji wynosi pięć lat licząc od daty wydania certyfikatu. Okres ważności certyfikatu rozpoczyna się z chwilą spełnienia przez kandydata wszystkich warunków do certyfikacji, tzn. ukończenia szkolenia, uzyskania minimalnej praktyki przemysłowej w badaniach we wnioskowanej metodzie i sektorze, pozytywnym wyniku egzaminu kwalifikacyjnego i pozytywnym wyniku badania wzroku oraz pozytywnej opinii Zespołu Oceniającego Ośrodka Certyfikacji.

Certyfikaty tracą ważność:

- a) na podstawie decyzji Ośrodka Certyfikacji, po sprawdzeniu i udowodnieniu nieetycznego postępowania posiadacza certyfikatu w stosunku do procedury certyfikacyjnej lub nieprzestrzegania ogólnych zasad etycznych,
- b) gdy posiadacz certyfikatu jest niezdolny do wykonywania swoich zadań na podstawie negatywnych, corocznych wyników badań wzroku (pracodawca odpowiada za terminowość badań),
- c) gdy posiadacz certyfikatu ma przerwę w prowadzeniu badań lub zmienia działalność, która uniemożliwia pełnienie obowiązków odpowiadających stopniowi kwalifikacji, metodzie badań i sektorowi (om) w okresie czasu przekraczającym jeden rok lub jedną, dwie lub więcej przerw przekraczających 2 lata z całego 5 letniego okresu ważności certyfikatu (nie uwzględnia się przerw urlopowych, chorobowych i udziału w kursach, jeżeli czas ich trwania jest krótszy niż 30 dni).
- d) jeśli posiadacz certyfikatu nie spełnia warunków recertyfikacji, w okresie przewidzianym procedurą recertyfikacji lub wymaganych i stosowanych w tym przypadku warunków wydania pierwszego certyfikatu.

10.2 Przywrócenie ważności certyfikatu

Przywrócenia ważności certyfikatu w przypadku, gdy posiadacz nie spełnia wymagań pkt.

11.1 a) może nastąpić:

- po roku czasu od daty decyzji Ośrodka Certyfikacji o utracie ważności certyfikatu,
- po przedstawieniu pozytywnego wyniku badania wzroku,
- w oparciu o procedurę odnowienia lub recertyfikacji, jeśli zdarzenie to miało miejsce w ostatnim roku ważności certyfikatu.

Określony roczny okres zawieszenia certyfikatu wchodzi w dopuszczalny czas przerwy w badaniach określony normą PN-EN 473.

Przywrócenia ważności certyfikatu w przypadku, gdy posiadacz nie spełnia wymagań pkt.

11.1 b) może nastąpić:

- po przedstawieniu pozytywnego wyniku badania wzroku,

Okres czasu od daty utraty ważności certyfikatu do uzyskania pozytywnych wyników badań przez jego posiadacza wchodzi w dopuszczalny czas przerwy w badaniach określony normą PN-EN 473.

Opracował: Michał Kubica	Wersja strony: a	Strona/Stron
Zatwierdził: Eugeniusz Szczok	<i>Maj 2011</i>	18/25

Przywrócenie posiadaczowi certyfikatu po dopuszczalnej przerwie określonej normą PN-EN 473 (pkt. 11.1c), może nastąpić na podstawie zdanego z wynikiem pozytywnym egzaminu recertyfikującego. Certyfikat zostaje wtedy przywrócony na nowy 5 letni okres ważności, który rozpoczyna się od daty jego przywrócenia.

11. NADZÓR NAD WYDANYMI CERTYFIKATAMI KOMPETENCJI

Przedstawiciele Ośrodka Certyfikacji mogą przeprowadzać kontrole w przedsiębiorstwie zatrudniającym posiadacza certyfikatu kompetencji. Kontrole te mają miejsce w przypadkach wpłynięcia do Ośrodka certyfikacji, do przedsiębiorstwa zatrudniającego posiadacza lub bezpośrednio do posiadacza certyfikatu skarg i reklamacji na jego działalność, objętą zakresem posiadanego certyfikatu.

W przypadku jednoznacznego stwierdzenia zasadności skargi i reklamacji, Kierownik Ośrodka Certyfikacji lub jego Zastępca zaleca, w zależności od okoliczności, przeprowadzenie przez posiadacza certyfikatu działań korygujących. Brak wykonania działań korygujących może być przyczyną zawieszenia lub cofnięcia certyfikatu.

Posiadacz certyfikatu zobowiązany jest do utrzymywania zapisów reklamacji zgłaszanych przeciwko niemu w zakresie objętym certyfikacją.

Posiadacze certyfikatów kompetencji personelu badań nieniszczących są zobowiązani prowadzić zapisy dokumentujące ciągłość pracy w zakresie uzyskanego certyfikatu. Dane te muszą być potwierdzone przez pracodawcę i w połowie terminu ważności certyfikatu muszą być dostarczone do Ośrodka Certyfikacji. Ponadto posiadacze certyfikatu personelu badań nieniszczących są zobowiązani dostarczyć w tym terminie ważne badania wzroku, zgodne z wymaganiami normy PN-EN 473.

Ośrodek zobowiązany jest do przeprowadzania przeglądów osiągnięć zawodowych certyfikowanego personelu w momencie upływu terminu ważności certyfikatu i starań jego posiadacza o ponowne wydanie certyfikatu.

11.1 Zawieszenie certyfikatu kompetencji

Zawieszenie certyfikatu kompetencji następuje w przypadku:

- a) negatywnych zapisów i reklamacji dotyczących działalności posiadacza certyfikatu, stwierdzonych przez Ośrodek Certyfikacji w trakcie możliwych do przeprowadzenia kontroli, w ramach pełnionego nadzoru nad wydanymi certyfikatami kompetencji,
- b) niedostarczenia Ośrodkowi Certyfikacji rejestru ciągłości prowadzonych badań w ramach pełnionego nadzoru nad wydanymi certyfikatami kompetencji,
- c) braku pozytywnego wyniku badania wzroku z ostatnich 12 miesięcy, w ramach pełnionego nadzoru nad wydanymi certyfikatami kompetencji,
- d) nie wywiązywania się przez posiadacza certyfikatu ze zobowiązań ustalonych w umowie będącej formalną podstawą wydania certyfikatu kompetencji.

Opracował: Michał Kubica	Wersja strony: a	Strona/Stron
Zatwierdził: Eugeniusz Szczok		
	<i>Maj 2011</i>	19/25

Instytut Spawalnictwa w Gliwicach Ośrodek Certyfikacji	Opis procesu kwalifikacji i certyfikacji personelu badań nieniszczących Wydanie 11
---	---

Zawieszając certyfikat Ośrodek Certyfikacji określa indywidualnie niezbędne działania korygujące dla posiadacza certyfikatu kompetencji oraz podaje warunki, na jakich może nastąpić przywrócenie certyfikatu jak również ustala termin spełnienia tych warunków.

11.2 Wycofanie certyfikatu kompetencji

Wycofanie certyfikatu kompetencji następuje w przypadku:

- nie podjęcia przez posiadacza certyfikatu działań korygujących zaleconych po zawieszeniu certyfikatu kompetencji,
- nie wystąpienia przez posiadacza certyfikatu o ponowną certyfikację z własnej woli,

Przywrócenie posiadaczowi certyfikatu po jego wycofaniu może nastąpić na podstawie pozytywnego wyniku egzaminu recertyfikującego. Certyfikat zostaje wtedy przywrócony na nowy 5 letni okres ważności, który rozpoczyna się od daty jego przywrócenia.

Fakt zawieszenia lub cofnięcia certyfikatu kompetencji Ośrodek Certyfikacji może publikować w Biuletynie Instytutu Spawalnictwa i/lub na stronie internetowej Instytutu.

12. PONOWNE WYDANIE CERTYFIKATU KOMPETENCJI

12.1. Odnowienie certyfikatu kompetencji

Po upływie pierwszego okresu ważności certyfikatu i po każdym dziesięciu latach od uzyskania certyfikatu Ośrodek Certyfikacji odnawia certyfikat na dalsze pięć lat w przypadku gdy :

- a) posiadacz certyfikatu przedstawi pozytywny wynik badań wzroku z ostatnich 12 miesięcy,
- b) posiadacz certyfikatu przedstawi dowód ciągłej i zadawalającej pracy, bez przerw w stosowaniu metody, dla której uzyskała certyfikat.
- c) posiadacz certyfikatu przedstawi jednoznaczne stwierdzenie swojego pracodawcy o braku uzasadnionych reklamacji do świadczonych przez niego usług objętych zakresem certyfikatu,
- d) posiadacz certyfikatu uzyska pozytywny wynik oceny swoich kompetencji określony przez Zespół Oceniający Ośrodka Certyfikacji w oparciu o przegląd dokumentacji po, której wydawana jest opinia dotycząca ponownego wydania lub odmowy wydania certyfikatu kompetencji,
- e) podjęta zostanie przez Kierownika Ośrodka Certyfikacji lub Zastępcę decyzja o wydaniu lub odmowie wydania certyfikatu kompetencji (jest to osoba, która nie była członkiem Zespołu Oceniającego dla danego kandydata).

W przypadku nie spełnienia przez kandydata warunku do ponownego wydania certyfikatu, przedstawionego w punkcie 12.1 b), kandydata obowiązują zasady stosowane podczas recertyfikacji.

Posiadacz certyfikatu zobowiązany jest z własnej inicjatywy do złożenia wniosku wraz z wymaganą dokumentacją o odnowienie certyfikatu.

Wymagana dokumentacja powinna być złożona w ciągu 6 miesięcy przed upływem terminu ważności certyfikatu kompetencji.

Opracował: Michał Kubica	Wersja strony: a	Strona/Stron
Zatwierdził: Eugeniusz Szczok	<i>Maj 2011</i>	20125

Instytut Spawalnictwa w Gliwicach Ośrodek Certyfikacji	Opis procesu kwalifikacji i certyfikacji personelu badań nieniszczących Wydanie 11
---	---

W szczególnych przypadkach, decyzją Ośrodka Certyfikacji, wniosek o ponownego wydania certyfikatu przedstawiony w okresie do 12 miesięcy po upływie ważności certyfikatu może być również uwzględniony.

Po upływie 12 miesięcy od daty wygaśnięcia ważności certyfikatu kandydat zobowiązany jest przystąpić do egzaminu recertyfikującego.

W przypadku negatywnego wyniku egzaminu recertyfikującego, kandydat starający się o certyfikat powinien być uważany jako osoba ubiegająca po raz pierwszy o certyfikat w danej metodzie badań, stopniu kwalifikacji sektorze.

12.2 Recertyfikacja kompetencji

Po upływie każdego drugiego okresu ważności (co każde dziesięć lat) certyfikat odnowiony jest przez Ośrodek Certyfikacji na nowy 5 letni okres, po spełnieniu następujących wymagań:

a) w przypadku certyfikatu 1. i 2. stopnia, osoby powinny spełniać kryteria odnowienia pkt. 12.1 i spełnić wymagania pkt. 12.2 b).

b) dana osoba powinna zdać z wynikiem pozytywnym egzamin praktyczny, przeprowadzony zgodnie z uproszczoną procedurą, podczas którego ocenia się aktualne kwalifikacje do prowadzenia badań nieniszczących.

Egzamin powinien obejmować badania próbek egzaminacyjnych odpowiednich do zakresu certyfikatu podlegającego recertyfikacji oraz w przypadku 2. stopnia opracowanie odpowiedniej pisemnej instrukcji badań do stosowania przez personel 1. stopnia. Jeśli dana osoba nie uzyska oceny, co najmniej na poziomie 70% dla każdej próbki (współczynniki wagowe zgodnie wytycznymi podanymi w tablicy 5 normy PN-EN 473), to ponowne zdawanie całego egzaminu recertyfikującego powinno być dozwolone tylko raz po upływie 7 dni a przed upływem 6 miesięcy. W przypadku niezadowolającego wyniku egzaminu poprawkowego, certyfikat nie powinien być recertyfikowany i aby odzyskać certyfikat w danym stopniu, w danym sektorze i metodzie, kandydat powinien się ubiegać o nową certyfikację. W tym przypadku nie powinny być przyznawane żadne zwolnienia egzaminacyjne na podstawie posiadanego jakiegokolwiek innego ważnego certyfikatu.

c) w przypadku stopnia 3., dana osoba powinna spełniać dwa kryteria odnowienia certyfikatu, i zależnie od dokonanego przez nią wyboru albo zdać z wynikiem pozytywnym egzamin pisemny zawierający minimum 20 pytań dotyczących zastosowania metody badania w rozpatrywanym sektorze (-ach) (co najmniej 4 z nich powinny wymagać odpowiedzi opisowych, które wykazują rozumienie aktualnych technik badań nieniszczących, norm, przepisów lub specyfikacji i stosowanej technologii) oraz do wyboru przez jednostkę certyfikującą minimum 5 pytań dotyczących wymagań schematu certyfikacji lub spełnić wymagania systemu uzyskiwania punktów do recertyfikacji.

Jeśli osoba nie uzyska w wyniku egzaminu recertyfikacyjnego oceny co najmniej 70%, powinna być dopuszczona do jednej próba powtórzenia całego egzaminu recertyfikacyjnego po 7 dniach, a przed upływem 6 miesięcy. W przypadku niezadowolającego wyniku jednego dozwolonego egzaminu poprawkowego, certyfikacja nie powinna być rewalidowana i dla

Opracował: Michał Kubica	Wersja strony: a	Strona/Stron
Zatwierdził: Eugeniusz Szczok	<i>Maj 2011</i>	21/25

odzyskania certyfikatu w danym sektorze i metodzie, od kandydata jest wymagane uzyskania pozytywnego wyniku egzaminu w głównej metodzie badania. Kandydatowi, który nie spełnił wymagań systemu uzyskiwania punktów do recertyfikacji, powinno być dozwolone jednokrotne przystąpienie do pisemnego egzaminu recertyfikacyjnego.

Posiadacz certyfikatu zobowiązany jest z własnej inicjatywy do złożenia wniosku wraz z wymaganą dokumentacją do recertyfikacji. Wymagana dokumentacja powinna być złożona w ciągu 6 miesięcy przed upływem terminu ważności certyfikatu kompetencji.

Jeśli wniosek o recertyfikację złożony będzie po 12 miesiącach od daty wygaśnięcia certyfikatu, to wszystkie egzaminy (ogólny, specjalistyczny i praktyczny) dla stopnia 1. i 2. oraz w metodzie głównej dla 3. stopnia muszą być ponownie zdane z wynikiem pozytywnym. Zespół Oceniający Ośrodka Certyfikacji w oparciu o wynik analizy dokumentacji osiągnięć zawodowych posiadacza certyfikatu oraz wynik egzaminu recertyfikującego wydaje opinię o recertyfikacji lub braku recertyfikacji. Decyzję o wydaniu certyfikatu lub odmowie jego wydania podejmuje Kierownik Ośrodka Certyfikacji lub jego Zastępca.

Fakt uzyskania ponownego certyfikatu odnotowuje się w rejestrze certyfikatów.

Zasady ponownego wydawania certyfikatów kompetencji personelu badań nieniszczących są prowadzone zgodnie z wymaganiami normy PN-EN 473.

13. ROZSZERZENIE ZAKRESU CERTYFIKATU KOMPETENCJI

Rozszerzenie zakresu certyfikatu kompetencji personelu badań nieniszczących w tej samej metodzie badań i na tym samym stopniu może nastąpić w wyniku:

- ukończenia przez Posiadacza szkolenia uzupełniającego obejmującego dodatkowy sektor związany z wyrobem i z sektorem przemysłowym,
- spełnienia przez Posiadacza warunków jak przy uzyskaniu pierwszego certyfikat
- przeprowadzenia oceny Posiadacza.

Po spełnieniu przez kandydata wszystkich warunków do uzyskania rozszerzenia i po pozytywnej jego ocenie przez Zespół Oceniający Ośrodka, kandydatowi wydawany jest certyfikat z nowym zakresem. Data ważności certyfikatu pozostaje bez zmian

14. OGRANICZENIE ZAKRESU CERTYFIKATU KOMPETENCJI

Bezterminowe ograniczenie i czasowe ograniczenie (ustalane z Posiadaczem certyfikatu) zakresu certyfikatu następuje:

- w wyniku prowadzonego nadzoru, w trakcie którego stwierdzono brak możliwości prowadzenia działalności w pełnym zakresie,
- na wniosek posiadacza certyfikatu.

15. OCHRONA I POUFNOŚĆ

Ośrodek zapewnia ochronę i poufność informacji uzyskanych w trakcie wykonywania działań związanych z egzaminowaniem i certyfikacją, w trakcie nadzoru nad certyfikatem. Ośrodek zapewnia również ochronę praw własności posiadacza certyfikatu.

Opracował: Michał Kubica	Wersja strony: a	Strona/Stron
Zatwierdził: Eugeniusz Szczok	<i>Maj 2011</i>	<i>22/25</i>

Instytut Spawalnictwa w Gliwicach Ośrodek Certyfikacji	Opis procesu kwalifikacji i certyfikacji personelu badań nieniszczących Wydanie 11
---	---

16. PROCEDURA ODWOŁAWCZA I REKLAMACYJNA

Posiadacze certyfikatów mają prawo odwoływać się do Zespołu Odwoławczego Ośrodka Certyfikacji od opinii Zespołu Oceniającego, decyzji Kierownika Ośrodka Certyfikacji lub jego Zastępcy oraz decyzji Komisji Egzaminacyjnej Kandydaci lub posiadacze mogą również składać reklamacje.

17. DOKUMENTOWANIE

Ośrodek Certyfikacji przechowuje:

- a) aktualną listę wszystkich certyfikowanych osób,
- b) zbiór dokumentów certyfikacyjnych aktualnych i byłych posiadaczy certyfikatów , zawierający,
 - 1) wnioski o certyfikację,
 - 2) dokumenty z oceny i ewentualnego egzaminu,
 - 3) dokumenty dotyczące ponownej certyfikacji,

Zbiór dokumentów jest przechowywany w odpowiednich warunkach bezpieczeństwa i poufności, przez okres czasu równy czasowi ważności certyfikatu i nie mniej niż 10 lat po ustaniu jego ważności.

18. WYDAWANIE DUPLIKATU CERTYFIKATU I LEGITYMACJI

W przypadku utraty certyfikatu lub legitymacji posiadacz powinien złożyć w Ośrodku pismo o wydanie duplikatu wraz z krótkim wyjaśnieniem okoliczności jego utraty. Pismo to zostaje zarejestrowane i po ocenie przez Koordynatora ds. Kwalifikowania i Certyfikowania Personelu zostaje podjęta przez Kierownika Ośrodka lub jego Zastępcę decyzja o wydaniu lub odmowie wydania duplikatu.

Opracował: Michał Kubica	Wersja strony: a	Strona/Stron
Zatwierdził: Eugeniusz Szczok	Maj 2011	23/25

Instytut Spawalnictwa w Gliwicach Ośrodek Certyfikacji	Opis procesu kwalifikacji i certyfikacji personelu badań nieniszczących Wydanie 11
---	---

Załącznik 1

CENNIK
**opłat za czynności związane z kwalifikacją
i certyfikacją personelu badań nieniszczących**
(wybrane fragmenty cennika zatwierdzonego przez Radę Zarządzającą)

Tabela V Oplaty jednostkowe za egzaminowanie jednej osoby (netto)

Poz.	Wyszczególnienie	Opłata (PLN)
1.	Opłata za egzamin 1 i 2. stopnia dla uzyskania certyfikatu kompetencji personelu badań nieniszczących w metodach VT, PT, MT, UT, RT i RT2 (ORS) (cena obejmuje wydanie certyfikatu)	800
2.	Opłata za egzamin podstawowy BASIC - A, B, C (cena obejmuje wydanie zaświadczenia o ukończeniu kursu)	1000
3.	Opłata za egzamin kwalifikacyjny 3. stopnia w metodzie głównej – D, E, F (cena obejmuje wydanie certyfikatu)	1300
4.	Opłata za egzamin poprawkowy 1 i 2. stopnia dla personelu badań nieniszczących: - egzamin teoretyczny (część ogólna i/lub specjalistyczna) - egzamin praktyczny	200 250
5	Opłata za poprawkowy egzamin podstawowy BASIC – A, B, C	500
6.	Opłata za egzamin poprawkowy 3. stopnia w metodzie głównej dla personelu badań nieniszczących: - egzamin teoretyczny – D, E - egzamin praktyczny – F (opracowanie procedury badania)	300 500
7.	Opłata za egzamin recertyfikacyjny 1, 2 i 3. stopnia dla personelu badań nieniszczących (cena obejmuje wydanie certyfikatu)	900

Opracował: Michał Kubica	Wersja strony: a <i>Maj 2011</i>	Strona/Stron 24/25
Zatwierdził: Eugeniusz Szczok		

Instytut Spawalnictwa w Gliwicach Ośrodek Certyfikacji	Opis procesu kwalifikacji i certyfikacji personelu badań nieniszczących Wydanie 11
---	---

Tabela VI Opłaty jednostkowe za wydanie dyplomów, świadectw kwalifikacyjnych egzaminów spawacz oraz certyfikatów kompetencji, nadzór nad nimi i ich ponowne wydanie (netto)

Poz.	Wyszczególnienie	Opłata (PLN)
1.	Opłata za nadzór i ponowne wydanie certyfikatu kompetencji personelu badań nieniszczących	400
2.	Opłata za wydanie duplikatu dyplomu lub certyfikatu kompetencji	150
3.	Opłata za wydanie duplikatu legitymacji personelu NDT	150

Opracował: Michał Kubica	Wersja strony: a <i>Maj 2011</i>	Strona/Stron <i>25/25</i>
Zatwierdził: Eugeniusz Szczok		